

[Pinstrup.] ningsarbejder, der er foretaget. Staten har ydet Tilskud til det lollandske Digelag, til Diget fra Store Darum til Vedsted, til Rejsbydiget og til Diget paa Manø. Disse Foranstaltninger blev vedtaget ved særlige Love, medens der ved de Diger, jeg her taler om, blev givet en Bevilling paa Finansloven. Men der er en stor Ulighed i Statens Stilling til disse Digelag, baade med Hensyn til det Bidrag, Staten yder, og det Forbehold, den tager. Ved de sidstnævnte Anlæg tog Staten kun Forbehold med Hensyn til Arealet i Forhold til det Tilskud, Staten gav, men ved de Digeanlæg, jeg her taler om, forbeholder Staten sig saa at sige hele det inddæmmede Areal, alene med Undtagelse af de Strækninger, der maa tillægges Lodsejerne, Strækninger, som man gaar ud fra at Vandet har taget i tidligere Tid. Men endelig har Staten foruden sit Tilskud til Bygningen af de andre Diger eftergivet en Gæld til Statskassen paa 826 500 Kr., som det lollandske Digelag havde oparbejdet i Løbet af nogle Aar. De blev ved Lov af 1904 pure eftergivet. Endvidere gav Staten Afkald paa den Ejendomsret, den havde forbeholdt sig vedrørende Dele af Rødby Fjord og Nakskov Indrefjord. Dem afgav Staten gratis til Digelaget. Endvidere har Staten yderligere tilskudt kontant et Beløb af 200 000 Kr. af Statskassen til Dannelse af en Reservefond for det lollandske Digelag til Digerne fremtidige Vedligeholdelse. Digeanlægget fra Store Darum til Vester Vedsted, gennemført ved Lov af 30. April 1909, kostede 1 780 000 Kr.; deraf var Statstilskuddet 1 055 000 Kr., de interesserede Lodsejere udredede 675 000 Kr. og Ribe Amtsrepartitionfond 50 000 Kr. Staten laante de interesserede Lodsejere 675 000 Kr., og det Beløb henstod afdrags- og rentefrit, til Diget var færdigbygget — altsaa ganske modsat, hvad Tilfældet var ved Digeanlægget ved Limfjorden —, og Staten paatog sig endvidere den fremtidige Pasning af Kammerlusen ved Ribe Aa.

Stillingen var saadan vedrørende disse Digeanlæg oppe ved Limfjorden: Det første Digeanlæg, fra Øland til Gjøel og fra Gjøel til Haldager, kostede 201 000 Kr. Saa meget har de laant, saa meget var Gælden paa det, og de har derpaa endnu en Restgæld af 116 000 Kr. og maa udrede 13 000 Kr. aarlig i Digeskat; til det andet, Forlængelsen af Digeanlægget fra Øland til Attrup, har Lodsejerne laant 332 000 Kr., og der er en Restgæld af 271 100 Kr., og til Forrentning heraf og til Vedligeholdelse af Diget maa de aarlig opkræve over 28 000

Kr. Det er en Digeskat, der jo hviler ret haardt paa Beboerne deroppe.

Det var daværende Folketingsmand Carl Sørensen, der særlig var den drivende Kraft i Arbejdet for at faa disse Inddæmninger foretaget og disse Beskyttelsesdiger opført paa Limfjordskysten. Han fremhævede stærkt under Forhandlingerne her i Salen den Forskel, der var mellem Statens Stilling overfor dette Inddæmningsarbejde og dette Digelag og Digelaget paa Lolland, Store Darum o. s. v. Dér havde Staten jo, som jeg nævnte før, kun forbeholdt sig Ejendomsret til en ringe Part af det inddæmmede Areal og kun i Forhold til, hvad Staten havde ydet dertil; dette forbeholdte Areal afstod Staten siden til Digelaget og betalte desuden adskillige Aar senere en Gæld, Digelaget havde paadraget sig, paa over 800 000 Kr. samt tilskød yderligere 200 000 Kr. som Grundlag for en Reservefond til Digerne Vedligeholdelse. Digerne ved Store Darum—Vester Vedsted kostede som nævnt 1,7 Mill. Kr., hvoraf Staten gav 1,05 Mill. Kr., Lodsejerne Resten, og saa laante Lodsejerne, som jeg nævnte før, et Beløb af 675 000 Kr. afdrags- og rentefrit, medens Anlægget blev bygget. Saadan stillede man sig altsaa dér. Men ved Limfjordens fattige Bredder og overfor de fattige Beboere dér forbeholdt Staten sig hele det inddæmmede Areal, ikke et Areal i Forhold til Statens Tilskud, men det hele med Undtagelse af den Part, der maatte tillægges de tilstødende Lodsejere som formentlig bortskyllet i Aarenes Løb. Til dette Anlæg har Staten altsaa kun betalt ca. 400 000 Kr. og forbeholdt sig hele det inddæmmede Areal; til de andre Diger har Staten betalt nogle Millioner og ikke forbeholdt sig noget. Limfjordsdigelaget har altsaa en Restgæld med Rente af ca. 400 000 Kr. og maa hertil udrede tilsammen 41 000 Kr. aarlig. Det var den Ordning, som blev gennemført, den kunde ikke blive anderledes under de givne Forhold. Den blev gennemført under Carl Sørensens energiske Protest, og det Forhold, som er tilvejebragt, synes ogsaa mig urimeligt og uholdbart, især naar henses til, hvorledes Staten har stillet sig overfor andre Anlæg af lignende Art. Det viser sig, at der stadig skal Reparationer til paa dette Dige; det Beklædningsmateriale, som er anvendt dér, og som vel var det billigste, man kunde faa, Cementfliser, har ikke kunnet holde, men maa fornyes af og til. Derfor har Digelaget ogsaa stadig søgt Regeringen om Ændringer af disse Forhold.

Der gror ganske vist ikke endnu noget af Værdi paa de inddæmmede Arealer, som